

İnegöl Yerel Basınında Bir Belediye Başkanı: Cemal ARIK

A Mayor In The Local Press Of İnegöl: Cemal ARIK

Seda ÜNER

ORCID: 0009-0009-4977-0368 ♦ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi

Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi ♦ sedauner16@gmail.com

Doç. Dr. Mustafa BIYIKLI

ORCID: 0000-0003-2614-4638 ♦ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı

Öğretim Üyesi ♦ mustafa.biyikli@dpu.edu.tr

Özet

Bu çalışmada İnegöl Belediyesi'nin 1989-1994 tarihleri arasında belediye başkanlığı yapan Cemal Arık'ın görev süreci, hizmetleri ve söz konusu dönem ile ilgili genel hatlarıyla gerçekleştirilen faaliyetler ele alınmıştır. Çalışmada yerel basında Cemal Arık'ın hizmet süreci boyunca gerçekleştirdiği faaliyetlerin ele alınış şekli ortaya konulmaya çalışılmıştır. Konuyla ilgili olarak, İnegöl'de belirtilen tarihlerde yayınlarını sürdüren ve yerel basında önemli yere sahip olan Yıldırım gazetesi ve Bizim İnegöl gazetesi taranmıştır. Basında yer alan konuları resmî verilerle desteklemek amacıyla İnegöl Belediyesi Meclis Tutanakları taranarak çalışmaya dahil edilmiştir. Toplanan veriler, sınıflandırılarak analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonrasında Belediye Başkanı'nın görev süreci boyunca basını aktif bir şekilde kullandığı, 15 günde bir defa basın toplantısı düzenleyerek gerçekleştirilen ve hedeflenen çalışmalarla ilgili bilgilendirme yapıldığı görülmüştür. Belediye başkanının gazetelere gönderdiği yazılara genellikle ilk sayfada yer vermiştir. Çalışmada, belediye hizmetleri, belediyeçilik hizmetleri kapsamında yer alan faaliyetler ve diğer faaliyetler olarak sınıflandırılarak açıklanmıştır. Belediyeçilik faaliyetleri olarak halkın ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla park, kreş, aşıev, sağlık ocağı açılışları, şehrin trafik ile ilgili yaşadığı sorunları çözmek amacıyla çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Hava ve çevre kirliliğini önleme konusunda alınan önlemler ve arıtma tesisi kurulması için yapılan çalışmalar mevcuttur. Diğer hizmetler olarak turizm, spor, kültür-sanat ve İnegöl için önemli yere sahip olan İnegöl'ün düşman işgalinden kurtuluş yıl dönümlerinde gerçekleştirilen çeşitli faaliyetler ve açılışlar ele alınmıştır. Gerçekleştirilen faaliyetlere yönelik halkın olumlu tepkileri mevcuttur. Hizmetlerin yetersiz bulunduğu durumlarda hizmet talepleri söz konusu olmuştur. Halk ve muhalif partiler tarafından yöneltilen eleştiriler ve talepler mevcuttur. Yapılan eleştirilere ve iletilen taleplere karşı Cemal Arık'ın cevap verdiği görülmüştür. Çalışmada Cemal Arık döneminin basın açısından ele alınmasıyla, gerçekleştirilen hizmetlerin ve faaliyetlerin halk tarafından nasıl değerlendirildiğini gözlemleyebilme fırsatı ve ayrıntılarına dair bilgiler sunabilmek hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnegöl Belediyesi, Cemal Arık, Belediye Hizmetleri, Yıldırım Gazetesi, Bizim İnegöl Gazetesi.

Extented Abstract

This study discussed the service process of Cemal Arık, who served as the Mayor of İnegöl Municipality between 1989 and 1994. A source discusses the activities carried out in general terms related to the period in question. However, no sources discuss the period in terms of the press. The study aims to fill the literature gap by revealing how Cemal Arık's activities were handled during his service period in the local press. Yıldırım and Bizim İnegöl newspapers, which continued their publications in İnegöl on the relevant dates and had an essential place in the local press, were scanned. To support the issues in the press with official data, the data of İnegöl Municipality Council Minutes were scanned and included in the study. The collected data

were classified and analyzed. After the analysis, it was observed that the Mayor actively used the press throughout his tenure, held a press conference once every 15 days, informed about the targeted and carried out works, followed the agenda through the press, and chose to interact with the people of the district by sending articles to the newspapers and conveying the statements that the press usually included on the first page. Services are classified and explained as activities and other activities within the scope of municipal services. Municipal activities, such as parks, kindergartens, soup kitchens, and health centers, were opened to meet the needs of the people. Traffic arrangements have been made in terms of the problems experienced by the city regarding traffic, and solutions such as signaling works, maintenance of streets, and intersection construction have been proposed. The fact that there is significant air and environmental pollution in the district has been an essential problem in terms of public health. To prevent air pollution, which is taken to prevent air and environmental pollution, sanctions have been imposed by the municipality for the use of coal fuels with a sulfur content of less than 1%. Another solution was establishing a treatment plant to treat domestic and industrial wastes. Other services separated from municipal services include tourism, sports, culture and arts, and various events and openings held on the anniversaries of the liberation of İnegöl from enemy occupation, which have an essential place in İnegöl. In terms of tourism, efforts have been made to make Oylat, the only touristic region of İnegöl, able to meet the people's and tourists' needs. The problems in terms of transportation were solved by organizing road construction and bus services, and after the provision of services such as new bathrooms, picnic and recreation facilities, and parking arrangements, Oylat, which was previously only served in the summer season, became able to serve throughout the year. In terms of sports, services were provided to contribute to the development of non-federated sports clubs, amateur sports clubs, and İnegölspor club, which is in the second league. It aims to support sports clubs by organizing morale events for football players, allocating places to clubs, holding local openings, and hosting charity nights in case of insufficient financial resources. In addition, to provide financial support to İnegölspor, the municipality allocated two kiosks, İnegölspor Foundation was established, İnegölspor stamp and banderole were printed, and a place was allocated to be used as İnegölspor Gas Station to generate income with the right to name. To contribute to the development of the district, the Culture, Art, and Solidarity Foundation was established to organize various cultural and artistic activities. Musical comedies, theater plays, concerts, and exhibitions were held on various dates. In addition, it was decided to establish a Turkish art music conservatory. Another service organized by the municipality was to celebrate the anniversary of the liberation of the district from enemy occupation (September 6, 1922). In the first year of the service year, it was celebrated with ceremonies and concerts. Starting from the second year, the I. İnegöl liberation festivals, which were organized to make the festival celebrations traditional, were organized and continued in the following years. During the liberation festivals, different cultural and artistic activities were held yearly, furniture week and meatball day were organized to contribute to the city's promotion, and the opening ceremonies of the activities carried out to serve the city coincided with this period. In addition to the public's positive reactions to the activities, there were service requests in cases where they found it insufficient. From time to time, the public and opposition parties directed criticisms, and it was seen that Cemal Arık responded to the demands and

Keywords: İnegöl Municipality, Cemal Arık, Municipal Services, Yıldırım Newspaper, Bizim İnegöl Newspaper.

Giriş

Bu çalışma, 1989-1994 yılları arasında İnegöl Belediye Başkanlığı görevini yürüten Cemal Arık dönemine odaklanarak yerel yönetim anlayışı çerçevesinde belediyecilik faaliyetlerinin yerel basında nasıl ele alındığını incelemeyi amaçlamaktadır. Yerel yönetimlerin, halkın ortak ihtiyaçlarını karşılamak ve bölgesel hizmetleri yerine getirmekle yükümlü kamusal yapılar olduğu literatürde vurgulanmaktadır. Bu bağlamda belediye başkanları hem idari hem de siyasi temsil yetkisine sahip yöneticiler olarak ön plana çıkmaktadır. Çalışmada, Cemal Arık'ın belediye başkanlığı sürecinde gerçekleştirdiği hizmetler ile halkın talepleri doğrultusunda geliştirdiği politikalar ele alınmıştır. Basın ile kurduğu etkileşim, dönemin yerel gazeteleri olan Yıldırım ve Bizim İnegöl üzerinden analiz edilmiştir. Ayrıca, belediye meclis kararları gibi resmî belgelerle desteklenen bu araştırma, yerel basında belediye yönetimine yönelik eleştiriler, toplumsal beklentiler ve yönetimin bu eleştirilere verdiği yanıtları değerlendirmektedir. Tarihsel bağlamda İnegöl Belediyesi'nin kuruluşundan itibaren görev yapmış belediye başkanları incelenerek, Cemal Arık'ın görev dönemi bu süreklilik içinde değerlendirilmiştir. Özellikle 1989 yerel seçimleri, seçim sürecindeki dinamikler ve seçim sonuçları bağlamında ele alınmış; Arık'ın belediye başkanlığı süresince uyguladığı yönetim anlayışı, kamuoyu ile ilişkileri ve basında nasıl temsil edildiği üzerine yoğunlaşmıştır. Çalışma, yerel yönetimlerin halk ile kurduğu ilişkide basının oynadığı rolü

ortaya koyarak, belediye yönetiminde hesap verilebilirlik, katılımcılık ve şeffaflık ilkeleri çerçevesinde bir değerlendirme sunmayı hedeflemektedir.

Yönetim bilimi literatürü incelendiğinde yerel yönetimler, adem-i merkeziyet ya da yerinden yönetim (Keleş, 2012, s.21), merkezî otoritenin kamu hizmetlerinden bir bölümünü başka bir kuruluş eliyle yürütmesi şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımlamadan hareketle yerel yönetim sistemi için vurgulanan temel amaç, bir bölgede yaşayan halkın ortak ihtiyaçlarını ve taleplerini gidermeye dönük halkın bir araya gelerek oluşturduğu organlar ile o bölgeyi yönetip yönlendirmeleri olarak belirtilmiştir (Gözübüyük, 2006, s.36). Bölgesel nitelikteki hizmet ve ihtiyaçları yerine getirme görevi yerel yönetimlere bırakılmıştır. Bununla birlikte tek bir yerel yönetim birimi söz konusu değildir, birden fazla yerel yönetim birimi var olmuştur. Bunlardan biri de ele alınan belediyedir (Çelik, 2003, s.101-102). Belediye başkanı, belediyenin siyasi ve idari temsilcisidir. Belediye başkanının göreve gelmesi ise ya atama ya da seçimle gerçekleşmektedir. Belediye kurumunu verimli bir şekilde çalıştırmak ve birimler arasında eşgüdümü gerçekleştirmekle yükümlüdür (Çelik, 2003, s. 102). Belediye başkanı, belediyenin yürütme organını teşkil etmektedir. Seçmenlerce çoğunluk yöntemine göre tek dereceli olarak beş yıllık görev süresi için seçilir. Belediye başkanı, 5393 Sayılı Kanun'da daha detaylı anlatımı olan; meclis ve encümenin kararları ile belediye emir ve yasaklarını uygulamak, yerel nitelikli işleri yürütmek, belediye mallarını yönetmek, gelir ve giderlerini izlemek, belediye adına sözleşme yapmak, belediyeyi temsil etmek, mülkî amirin göndereceği mevzuatı yaymak ve ilan etmek gibi görevlerle yükümlüdür (Karabulak, 2013, s.18). İnsan ihtiyaçlarının çok ve çeşitli olması, yerel halkın müşterek ihtiyaçlarını karşılamak görevi ile yükümlü yerel yönetim birimlerinin hizmetlerinin de çeşitli ve karmaşık olmasına sebep olmaktadır (Pustu, 2005, s.131). Halka yakın konumda olan yerel yönetimler halkın ihtiyaçlarını ve sıkıntılarını yakından takip edebilir ve en hızlı şekilde karşılık verebilir. Bu sayede halk ile bütünleşir. Halk, yönetim içerisinde ihtiyaçlarının doğrudan karşılık bulması ile de yönetime katılım sağlamış olmaktadır (Cinni, 2019, s.6). Bu bağlamda halkın, ihtiyaçlarını ve taleplerini ileterek kentlilik/şehirlilik bilincine sahip olması yerel yönetimlerde kıymetli bir yere sahiptir. Kentlilik bilinci, kişinin kendisini kente karşı sorumlu ve kenti de kendisine ait hissetme durumudur. Kentin sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel ortak değerlerin korunması ve yapılan yatırımlara sahip çıkılmasında huzur, güven ve refah ortamının sağlanmasında kentte yaşayan insanların kentlilik/şehircilik bilincine sahip olması büyük önem taşımaktadır (Sağocak, 2016, s.57).

1870 tarihinde birinci sayısı yayınlanan Hüdavendigar vilayeti salnamesinde, ilk İnegöl Belediye Başkanı olarak SadıkHzade Süleyman Ağa ve azaları belirtilmiştir. İnegöl Belediyesi hakkında düzenli olarak tutulmuş olan kayıtların 1870 yılına ait olması ile birlikte İnegöl Belediyesi'nin kuruluş tarihinin, 1870 yılı olduğu anlaşılmaktadır (Kahraman, 1992, s.236). İnegöl Belediyesi'nin kuruluş tarihinden çalışma konusunu kapsayan tarihe kadar olan süreçte belediye başkanlığı görevini yerine getiren başkanlar, görev sıralaması ve görev tarihleri ile birlikte şu şekildedir ("Önceki Başkanlarımız", 2004):

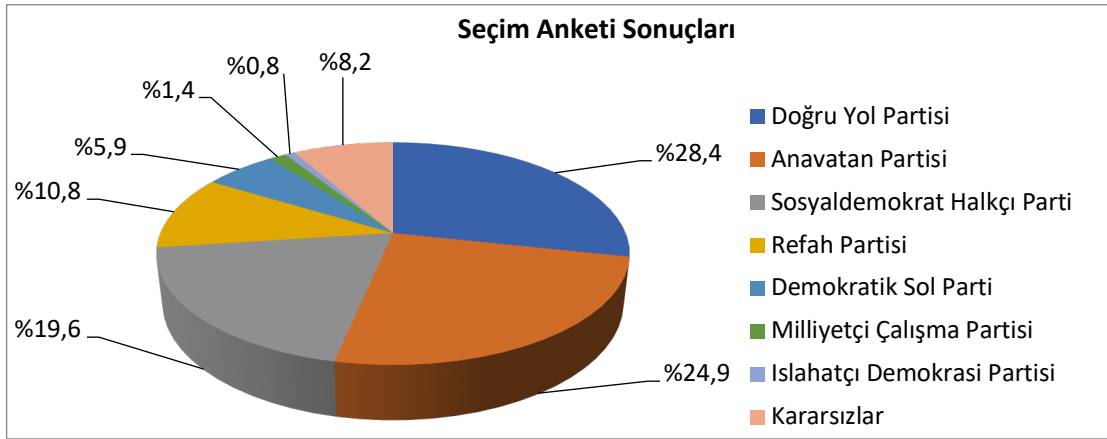
Belediye Başkanı	Görev Süreleri
SadıkHzade Süleyman Ağa	1870-1879/1883-1888/1899-1901
Hacı Ahmet Efendi	1879-1881
Hacı Ethem Oğlu Halil Ağa	1881-1883
Hacı Veli Ağazade Ahmet Efendi	1888-1889
Kadıyoran Osman Ağa	1900-1901

Sofyalı Osman Bey	1901-1908/1917-1920
Bezzaz Yusuf Efendi	1908-1909
Debbağ Hacı Mehmet Efendi	1909-1909
Hocazade Hüseyin Efendi	1909-1910
Pazarcıklı İbrahim Efendi	1910-1911
Demircizade Ali Rıza Efendi	1912-1914/1929-1930
Hilmi Bey	1914-1916
Bosnalı Ahmet Bey	1916-1917
Laz İsmail Efendi	1920-1922
Hacı Emin Efendi	1922-1924
Pazarcıklı Ahmet Hamdi Bey	1924-1929
Ali Reşit Eralp	1930-1934
Sabri Demircioğlu	1934-1935/1942-1948
Nuri Doğrul	1935-1942/1950-1955
Ali Rıza Sakarya	1948-1950
Kemal Özkan	1955-1957/1959-1960
Mehmet Çıracı	1957-1959
Kenan Özaslan/ Ali İhsan Günalp	1960-1963 Atama
Abdullah Akdoğan/ Erçetin Yorgancıoğlu	1960-1963 Atama
Enver Yıldırım/ İskender Salt	1960-1963 Atama
Ahmet Akyollu	1963-1977
Refik Tabakoğlu	1977-1980
Rafiz Karataş	1980-1984 Atama
Muhiddin Tanoğlu	1984-1989
Cemal Arık	1989-1994

Çalışmada 1989-1994 tarihleri arasında belediye başkanlığı yapan Cemal Arık dönemi ele alınmıştır. Cemal Arık'ın özgeçmiş bilgileri şu şekildedir: “28 Şubat 1953 tarihinde İnegöl’ün Saadet Köyü’nde dünyaya gelmiştir. İlkokul eğitimini kendi köyünde, orta ve lise öğrenimini İnegöl’de tamamlamıştır. 1975 yılında Hava Harp Okulu’ndan Teğmen rütbesi ile mezun olmuştur. 1976 yılında İzmir Çiğli Uçuş Okulu’nu bitirerek Jet Pilot Teğmen rütbesi ile Hava Kuvvetleri saflarına katılmıştır. 1980-1985 yılları arasında Hava Harp Okulu öğrenci alaylarında takım ve bölük komutanlıkları görevlerinde bulunmuştur. 28 Şubat 1985 tarihinde emeklilik haklarını kullanarak aynı yıl İnegöl’e yerleşmiştir. İnegöl’e dönmesi sonrasında mobilya ve kereste ticareti ile ilgilenmiştir” (Kahraman,1992,

s.258). 1989 yılında yapılan yerel seçimlerde Doğruyol Partisi'nden belediye başkanlığına aday olmuştur. 1989-1994 yılları arasında İnegöl Belediye Başkanı olarak görev yapmıştır.

"26 Mart 1989 Yerel Seçimlerinde Türkiye genelinde Anavatan Partisi 570, Demokratik Sol Parti 37, Doğruyol Partisi 550, İslahatçı Demokrasi Partisi 7, Milliyetçi Çalışma Partisi 24, Refah Partisi 74, Sosyal Demokrat Halkçı Parti 652 ve Bağımsız Adaylar 70 Belediye Başkanlığı kazanmışlardır" (Şahin, 2020, s.75). "26 Mart 1989 Yerel Seçimleri İnegöl'de Anavatan Partisi mevcut Belediye Başkanı Muhittin Tanoğlu, Demokratik Sol Parti İskender Sönmez, Doğruyol Partisi Cemal Arık, İslahatçı Demokrasi Partisi Celal Okur, Milliyetçi Çalışma Partisi Habip Özdede, Refah Partisi Hikmet Şahin, Sosyal Demokrat Halkçı Parti Musa Cankat ile seçime katılmıştır" (Şahin, 2020, s.75). Yerel Seçimler, ilçede heyecana sebep olmuş, seçim öncesi süreçte vatandaşın düşüncelerini haber yapmak isteyen Bizim İnegöl gazetesi ile İnegöl Muhabirler Derneği'nin ortaklaşa olarak 10-23 Mart tarihleri arasındaki 2 haftalık süreci kapsayan ve değişik kesimlerdeki 1000 seçmenin görüşünü alarak düzenlenen anket sonuçları şu şekildedir (Bizim İnegöl, 1989, Sayı:2222, s.1):

1989 yılında yapılan belediye seçimlerinde Doğruyol Partisi'nden belediye başkanı adayı olarak katılan Cemal Arık (Şahin, 2020, s.75) seçimi kazanmış ve İnegöl Belediyesi'nin 30'uncu belediye başkanı olarak görev yapmıştır ("Önceki Başkanlarımız", 2004). Seçim sonuçları sonrasında İnegöl Belediye Meclisi'nde DYP 18, SHP 1, RP 1 üyelik kazanmıştır (Bizim İnegöl, 1989, Sayı:2223, s.1).

Belediye Başkanı Cemal Arık, halkın taleplerini iletebilmesi için görüşme günleri düzenlemiştir (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2566, s.1). Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından düzenli olarak basın toplantıları organize edilmiştir (İnegöl Belediyesi, 1994, 11). Göreve başladığı tarihten itibaren ilçe basınındaki gazeteler, belediye başkanına manşetlerde sıkça yer vermiştir. Yıldırım ve Bizim İnegöl gazeteleri gerçekleştirilen belediyecilik faaliyetlerine yer vermiştir. Bunun yanı sıra dönemin konularını ele almıştır. Gazetelerin halkın taleplerine de yer verdiği tespit edilmiştir. Cemal Arık'ın muhalif parti üyeleri veya vatandaşlar tarafından yapılan eleştirilere yönelik açıklamalar yaptığı da görülmüştür. Çalışmanın daha verimli bir şekilde ele alınabilmesi amacıyla başlıklar altında söz konusu faaliyetler, talepler, eleştiriler ve açıklamalara yer verilmiştir. Çalışmada yerel basında öne çıkan Bizim İnegöl ve Yıldırım gazetelerinden yararlanılmıştır. Ayrıca dönemin ilgili konularına dair resmi verilerle desteklemek amacıyla İnegöl Belediye Meclisi Tutanaklarından yararlanılmıştır.

Amaç

Bu çalışma Cemal Arık'ın Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde İnegöl halkına sunduğu hizmetleri araştırmak ve bu hizmetlerin yerel halkın yaşantısına etkilerinin gözlemlenerek akademik araştırma ile kayıt altına alınmasını amaçlamaktadır.

Yöntem

İnegöl Halk Kütüphanesinde yer alan basın arşivi taraması sonucunda dönemin öne çıkan süreli gazeteleri belirlenmiştir. Bizim İnegöl ve Yıldırım gazeteleri üzerinde çalışma yapılmasının uygun olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu gazetelerin haberleri incelenerek, ilgili tarihler arasında çalışmanın içeriğine uygun olan haberlerin bilgileri derlenmiştir. Çalışmanın ana başlıkları, belediyeçilik hizmetleri ve diğer hizmetler olarak belirlenmiştir. Diğer hizmetler başlığı altında turizm, spor, kültür-sanat, İnegöl kurtuluş şenlikleri kutlamaları olarak gruplandırılmıştır. Sınıflandırma sonrasında konu bütünlüğü sağlanacak şekilde haberler tasnif edilmiştir. Metni, resmî verilerle desteklemek amacıyla İnegöl Belediye Başkanlığı Yazı İşleri Müdürlüğü'nden dilekçe ile izin alınmıştır. İnegöl Belediyesi bünyesinde muhafaza edilmekte olan İnegöl Belediye Meclisi Tutanakları örnekleri incelenmiştir. Elde edilen veriler, makale metninin başlıkları altında sınıflandırılan konuları destekleyecek şekilde kaleme alınmıştır.

Belediyeçilik Hizmetleri

Belediye Başkanı Cemal Arık, her 15 günde bir basın toplantısı düzenlemiş ve bilgilendirmeler yapmak yolu ile çalışmalarını halka duyurmayı hedeflemiştir (Yıldırım, 1989, Sayı 1255, s.1). Yıldırım gazetesine verdiği bir demeçte: “Basının yapıcı eleştirileriyle eksiklerimizi görme imkânı buluyoruz” şeklindeki ifadeleri ile de basının ele aldığı konuları takip ettiğini ifade etmiştir (Yıldırım, 1993, Sayı:2341, s.1). İnegöl Belediyesi tarafından sanayi bölgesinde İtfaiye Grup Amirliği'nin 16 Mayıs 1989 tarihinde hizmete girmesi ile meydana gelebilecek yangınlara en kısa sürede müdahale edilmesi amaçlanmıştır (Yıldırım, 1989, Sayı:1138, s.1). İtfaiye araçlarına takviye olması amacıyla sulamakta kullanılan 2 adet arazöz araç alımı yapılmıştır (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1990, Karar No:141).

İlçede, halkın ailesi ile vakit geçirebileceği alanlara yönelik hizmetler gerçekleştirilmiştir (Yıldırım, 1989, Sayı:1202, s.1). Lunapark, 18 Mayıs 1990'da açılış töreniyle hizmete girmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1442, s.1). Belediyenin kendi imkânları ile belediye önüne dinlenme yeri (park) yapımına dair haberler basında yer almıştır (Yıldırım, 1989, Sayı:1268, s.1). Ayrıca çocukların eğlenme imkânı bulduğu bir diğer mekân olarak belediye çocuk bahçelerinin bakım ve onarımı yapılmıştır (Yıldırım, 1990, Sayı:1463, s.1). 10 Haziran 1993'te iki kapılı dinlenme parkı hizmete açılmıştır (Yıldırım, 1993, Sayı:2186, s.1). 6 Eylül 1993'te Kavaklaraltı Parkı hizmete açılmıştır (Yıldırım, 1993, Sayı:2264, s.1). Turgutalp Çocuk Parkı, Kuşulu Park ve piknik alanı 7 Ekim 1993'te açılmıştır (Yıldırım, 1993, Sayı:2289, s.1). Park ve bahçe çalışmalarında 1989-1994 döneminde Belediye bünyesinde mevsimlik 120.000 çiçek ve 12.000 ağaç dikimi ile çevre düzenlemesi gerçekleştirilmiştir (İnegöl Belediyesi, 1994, 27).

Anne ve babası çalışan çocukların daha sağlıklı yetiştirilmeleri amacıyla belediye tarafından kreş açılması konusu görüşülmüştür (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1989, Karar No:570). Kreş açılmasının faydalı olacağı yönünde oy birliği ile karar verilmiştir (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1990, Karar No:103). 30 Temmuz 1990'da Belediye Kreş ve Gündüz Bakımevi törenle hizmete açılmıştır (İnegöl Belediyesi, 1994, s.43). Belediyenin meclis toplantısında, yardıma muhtaç olduğu tespit edilen kişilerin ve belediyede 1475 sayılı kanun hükümlerine göre görev yapan işçilerin isteğe bağlı olarak yemek yiyebilmesi için aşevi kurulması konusu görüşülmüştür (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1989, Karar No:569). Aşevi kurulması yönünde oy birliği ile karar alınmıştır (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1990, Karar No:103). Basın tarafından çeşitli tarihlerde aşevi ne zaman açılacak başlıkları ile hatırlatılan ve merakla takip edilen konulardan biri olmuştur (Yıldırım, 1993, Sayı:2118, s.1). Aşevi, 26 Mayıs 1993'te hizmete açılmıştır (İnegöl Belediyesi,

1994, s.44). İlçede bulunan eski hal binasının yeniden düzenlenerek gıda ve benzerlerinin satışının yapılacağı bir alışveriş merkezine dönüştürülmesi görüşülmüştür. Belediye meclisinin bu konuda belediye encümenine tam yetki vermesine ve gerekli işlemlerin yapılmasına karar verilmiştir (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1989, Karar No:124). Toplam 2500 m² alanda, İller Bankası tarafından ihale edilecek olan iş hanının Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yatırım programına alındığı, İller Bankası'na projenin teslim edilmesi sonrasında ihale edilerek iş hanının 1993-1994 yılları arasında bitirilmesi planlandığı bilgileri Cemal Arık'ın gazeteye verdiği demeçte yer almıştır (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2405, s.1). Otopark, alışveriş merkezi ve belediye hizmet binasının temeli 16 Ekim 1993'te atılmıştır (Yıldırım, 1993, Sayı:2297, s.1).

Yenişehir yolu kavşağında sıklıkla yaşanan kazalar gazete başlıklarında yer almıştır. Bu konu ile ilgili belediyeden harekete geçilmesi talep edilmiştir. Belediye tarafından yapılan incelemelerin ardından Belediye Başkanı Cemal Arık, sinyalizasyon tertibatı projesinin gerçekleştirilmesine dair söz vermiştir (Yıldırım, 1989, Sayı:1179, s.1). Benzer diğer bir talep, Atatürk Bulvarı bölgesinde trafik işaretlerinin bulunmaması hakkında yapılmıştır (Yıldırım, 1989, Sayı:1189, s.1). Trafik düzenlemeleri hususunda Bursa-Ankara karayolunun, İnegöl sınırları içinde kalan kısmı ile ilgili İnegöl Belediye Başkanlığı ve Karayolları Bölge Müdürlüğü arasındaki organizasyon çerçevesinde yapılacak çalışmalar planlanmıştır (Yıldırım, 1989, Sayı:1227, s.1). Ayrıca İnegöl Trafik Tescil ve Denetleme Amirliği bünyesinde yer alan İnegöl Trafik Alt Komisyonu, ilçede sinyalizasyon çalışması yapılması gereken yerleri tespit etmiştir. Komisyon tarafından yapılan çalışma sonucunda belirlenen 22 bölgeye ihtiyaç durumu gözetilerek ikaz lambası ve sinyalizasyon cihazı uygulaması yapılması uygun görülmüştür (Yıldırım, 1989, Sayı:1233, s.1). Mesudiye bölgesindeki kavşakta farklı tarihlerde kazalar meydana gelmesi, basının tepkisini çeken bir diğer konu olmuştur (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2524, s.1). Bölgeye alt geçit yapılması kararı alınmış, 10 Eylül 1993'te Mesudiye altgeçidinin temel atma töreni gerçekleştirilmiştir (Yıldırım, 1993, Sayı:2270, s.1). 17 Ocak 1994'te hizmete açılmıştır (Yıldırım, 1994, Sayı:2382, s.1). Vatandaşlar tarafından cadde ve sokaklar ile ilgili şikâyetlere sebep olan bir diğer konu, ışıklandırmaların yetersiz kalması olmuştur. Belediye başkanı, cadde ve sokakların yeni sistem aydınlatma çalışmaları ile bu sorunu çözdüklerini, Mesudiye Caddesi'nde 15 metre aralıklarla yerleştirilerek yapılan ışıklandırma çalışmalarının genişletilerek devam edeceğini ifade etmiştir (Yıldırım, 1993, Sayı:2192, s.1). Bursa-Ankara yolunun büyük bir kısmının, ışıklandırma yapılarak, ilçenin çıkış bölgesine kadar çalışmaların sürdürüleceği Elektrik İşletmesi Müdürü tarafından bildirilmiştir (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2654, s.3). İlerleyen tarihlerde ışıklandırma yapılan bir diğer bölge ise ilçenin en işlek caddelerinden biri olan Atatürk Bulvarı'dır. (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2636, s.1). İlerleyen tarihlerde çeşitli bölgelerde yapılan asfalt dökme çalışmaları da basın ilk sayfalarında yer vererek halka aktardığı konulardan biridir (Yıldırım, 1989, Sayı:1181, s.1). 1989 ile 1994 yılları arasında 618.600 m² asfalt dökme çalışması gerçekleştirilmiştir (İnegöl Belediyesi, 1994, 52). Birçok cadde ve sokaktaki kaldırımların, tretuvarların, bordür taşlarının onarım ve bakımı yapılmıştır (Yıldırım, 1989, Sayı:1252, s.1). Bursa-Ankara yolunun karşısında kalan bölgede açıktan akan kanalizasyon şebekesi tepkilere sebep olmuştur. Bunun üzerine Cemal Arık bir açıklama yaparak söz konusu yere bir kilometre uzunluğunda kanalizasyon şebekesi yapılacağını, bu iş için kullanılacak büzleri (yapının dışında pis suyun taşınmasında kullanılan betondan yapılmış boru) belediye tarafından imal edilip daha uygun bir maliyetle gerçekleştirileceğini ifade etmiştir (Yıldırım, 1989, Sayı:1263, s.1). İnegöl Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü'ne ayrılan bütçenin bir kısmı ile beton kırma ve dökme makineleri, kum-çakıl siloları ve trans mikser alınarak hizmetlerin hızlandırılacağı yönünde belediye başkanı tarafından açıklama yapılmıştır (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2604, s.3). 1989 ile 1994 yılları arasında 266 adet cadde ve sokağa

48.914 metre muhtelif çaplarda kanalizasyon hattı çalışması gerçekleştirilmiştir (İnegöl Belediye, 1994, 18).

Sağlık Müdürlüğünün 7 Nisan 1989 tarih ve 04884 sayılı müracaatı ile imar planında resmî kurum alanı olarak gösterilen yerin sağlık ocağı alanı olarak değiştirilmesi talebi belediye meclisince görüşülmüştür (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1989, Karar No:62). Tapuda belediyeye ait resmî kurum alanının sağlık ocağı hizmet binası olacak şekilde plan değişikliğinin yapılmasına karar verilmiştir (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1989, Karar No:118). İnegöl mobilyacılar sanayi esnafı, küçük bir sağlık istasyonu kurulmasını istemiştir (Yıldırım, 1989, Sayı:1227, s.1). Küçük sanayi sitesinde sağlık istasyonu kurulması talebi, belediye meclisince tetkik olunmuştur (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1993, Karar No:361). Sosyal Sigortalar Kurumu bünyesinde sağlık istasyonu kurulması için yer tahsis edilmesi uygun görülmüştür (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1993, Karar No:380). Eski PTT binasının birinci katında Bağ-Kur üyesi esnafın ve yardıma muhtaç vatandaşların ücretsiz muayene olabilecekleri belediye sağlık kabini hizmete girmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1450, s.1). Hurdalıkta bulunan ambulans tamir edilerek hizmet verilebilecek duruma getirilmiştir. (Yıldırım, 1989, Sayı:1149, s. 1). Sağlık alanında bir diğer faaliyet ise İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından belediye başkanının ve yardımsever vatandaşların katkılarıyla Hayvan Hastanesi kurulması olmuştur (Yıldırım, 1992, Sayı:2027, s.1). İlçeye bağlı bölgelerden biri olan Çeltikçi Köyü'nde yaşanan su sorunu ile ilgili Belediye Başkanı Cemal Arık açıklama yapmış, 1986 yılında bölgede başlatılan artezyen kuyuları çalışmalarının yavaş ilerlediğini bildirmiştir. Bu sorun ile ilgili üç su kuyusunun yakında hizmete gireceğini ifade etmiştir (Yıldırım, 1989, Sayı:1278, s.1). Açıklama yapmasından kısa bir süre sonra söz konusu kuyuların açılışı törenle gerçekleştirilmiştir (Yıldırım, 1989, Sayı:1309, s.1). Mahmudiye ve Hamidiye mahallelerinde yaşanan su sorununa çözüm olarak başlatılan isale hattı çalışmaları tamamlanarak 2 Aralık 1991'de törenle hizmete girmiştir (Yıldırım, 1991, Sayı:1840, s.1). İlçenin su sorununu büyük ölçüde giderecek olan ve Turgutalp Köyü kaynak suyu Cerrah'taki ana depo üzerinden ilçeye getirilmesini sağlayacak proje, İller Bankası'nın onayını alması sonrasında Devlet Planlama Teşkilatı'nın 1993 yılı yatırım programına alınmış, projenin 1994 yılında bitirileceği Belediye Başkanı Cemal Arık tarafından açıklanmıştır (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2592, s.1). Ekim 1993'te ihale edilen Ulupınar kaynak suyunun ilçeye getirilmesi için çalışmalar başlamıştır. (İnegöl Belediyesi, 1994, 17).

Bir diğer konu, halkın ve muhalif partilerin gerçekleştirilen faaliyetleri ne derece yeterli gördüğü ve nasıl değerlendirdikleri olmuştur. Bu doğrultuda çeşitli eleştiriler bulunmaktadır. İnegöl Sosyal Demokrat Halkçı Parti Teşkilatı eski başkanı Süleyman Atılgan, 26 Mart seçimleri sonrasındaki süreçte yapılan hizmetleri değerlendirmiştir. İlçede su sorununun olduğunu ifade etmiştir. Çöplerin toplanması konularında yetersiz kalındığı yönünde eleştiriler yöneltmiştir. (Yıldırım, 1989, Sayı:1306, s.1). Söz konusu eleştiriye Belediye Başkanı Cemal Arık, ilçede akmayan çeşme bulunmadığını ve temizlik işleri kadrosunun yetersiz olunmasına rağmen çöplerin zamanında toplanılmasına itina gösterdiklerini beyan etmiştir (Yıldırım, 1989, Sayı:1308, s.1). Fen İşleri Müdürlüğü'nde kullanılmak üzere kamyon; şehir içi temizlik işleri için sıkıştırılmalı bir çöp kamyonu, şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılmak üzere büyük ve küçük tip yolcu taşıma araçları satın alınmıştır (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1989, Karar No:545). Belediye tarafından 100 adet çöp konteynırı ve 2 hidrolik sıkıştırılmalı çöp römorku alınmıştır. Şehrin çeşitli bölgelerine konteynırlar yerleştirilmiştir. Çöp römorkları sanayi bölgesinde görevlendirilmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1513, s.1). İnegöl'de 1974-1975 tarihlerinden itibaren kullanılan şehir çöplüğü, çevre sağlığı problemi oluşturması sebebiyle kapatılarak

Hamzabey köyü sınırlarında kalan Malak Deresi mevkiinde tahsis edilen yere taşınmıştır (Yıldırım, 1990, Sayı:1535, s.1).

İlçenin temel sorunlarının başında gelen hava kirliliği konusunda çözüm odaklı adımlar atılmıştır. Belediye meclisi gündemine alınan kömür satışı konusu ile ilgili belediye bünyesinde kurulması planlanan tanzim satışları (kömür-odun gibi) 02.12.1960 tarihli Tanzim Satış Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri ve 1580 Sayılı Belediye Kanunu'nun 43'üncü ve 61'inci maddesi hükümlerince tasdiki sağlanmıştır (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1989, Karar No:166). İnegöl Belediyesi Başkanlığı'nın 7 Ağustos 1990 tarihli 1453 sayılı kararı doğrultusunda kükürt oranı %1'in üzerinde olan kömürlerin satışı yasaklanmıştır (Yıldırım, 1990, Sayı:1511, s.1). 24 Temmuz 1992'de İlçe kaymakam vekili, belediye başkanı, sağlık ocağı tabiplerinin katıldığı toplantıda İlçe Hıfzıssıhha Kurulu, Bursa Belediyesi tarafından ithal edilen kömür ile ceviz kömürü dışındaki kömürlerin depolanması ve satışı 1 Ağustos 1992 tarihinden itibaren yasaklanmıştır (Yıldırım, 1992, Sayı:2043, s.1). İlçe Hıfzıssıhha Kurulu'nun aldığı karar, ilçe halkı tarafından olumlu karşılanmış, hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla alınan kararları desteklediklerini ifade etmişlerdir (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2468, s.1). Ancak, alınan karara tepki gösterenler de olmuştur. İthal kömürün maliyetleri arttıracacağı, rekabet güçlerini düşüreceği gerekçesi ile sanayiciler tepki göstermiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2056, s.1). Bir diğer tepki İSTAŞ, KENTAŞ ve STARWOOD şirketlerinin sahibi Mehmet Yıldız'dan gelmiştir. Hava kirliliği konusunda önlem alınabilmesi için şahsi çabasından bahseden Yıldız, bu konuda çözümün doğalgaz olduğunu, bu doğrultuda doğalgaz başvurusu yaptığını ancak bir sonuç alamadığını ifade etmiştir (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2471, s.1). Bahsi geçen konuya bir diğer eleştiri RP Kütahya Milletvekili Ahmet Derin tarafından yöneltilmiştir. İthal kömürün hava kirliliğini önlemediğini ileri sürerek kömürlerin laboratuvarında yakılıp ölçümü yapıldığında kükürt oranı 0.42 gibi düşük bir oranda çıktığını ancak soba ve kalorifer kazanlarında yakıldığında 1.21 oranına yükseldiğini ifade etmiştir. Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık ve Mühendislik Akademisi verilerine göre yıkanmış Tunçbilek kömürünün kükürt oranının 1.40 ile 1.84 arasında olduğunu ve 2.0'ın altında olduğu için dünya standartlarında sayıldığını belirtmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2063, s.1). RP İlçe Başkanı Remzi Kök, 28 Ağustos 1992 tarihinde İlçe Hıfzıssıhha Kurulu'nun Tunçbilek ve Soma kömürlerinin serbest bırakılması kararı aldığını, önceki alınan kararda ısrar etmeyen yöneticilere teşekkür ettiğini ifade etmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2089, s.1). Çevre kirliliğini önleme konusunda esnaflar tarafından da bir adım atılmıştır. Hurda lastik işleyicileri, yaptıkları işin çevre kirliliğine sebep olduğu gerekçesiyle sanayi bölgesinde çalışabilecekleri uygun bir yer verilmesini talep etmişlerdir. Belediye Başkanı Cemal Arık, esnafın bu talebine en kısa zamanda uygun yer tahsis edileceğini ifade etmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1515, s.1). 720 m² alan üzerinde 18 dükkânlı Lastikçiler Sitesi kurulmuştur (İnegöl Belediyesi, 1994, 23). 29 Aralık 1993'te faaliyete geçirilmiştir (Şahin, 2020, s.76). İlçede "İmar Uygulamalarından Kaynaklanan Sorunlara Çözüm Önerileri" konulu eğitim semineri deneyimli bürokratlar ve öğretim üyelerinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Organize Sanayi Bölgesindeki arıtma sorununa çözüm amacıyla "Atık Su Arıtma-Enerji Temini, Temiz Su Temini ve Katı Atık Arıtma" konulu panel düzenlenmiştir (İnegöl Belediyesi, 1994, 55). Çevre kirliliği konusunda incelemelerde bulunmak üzere Belediye Başkanı Cemal Arık başkanlığında İnegöl'den oluşturulan heyet, Avrupa'da gezisinde çeşitli ülkelere (Almanya, İngiltere, Fransa, İsviçre, Avusturya) giderek arıtma tesislerinde incelemeler yapmışlardır. Belediye Başkanı Cemal Arık, 15 gün süren gezide beş ülkede sekiz ayrı firmayı ziyaret ettiklerini, ayrı özellikleri olan 11 arıtma tesisini inceleme fırsatı bulduklarını, bu incelemeler sırasında endüstriyel tesislere ait atık suların arıtılmasının yanı sıra şehir atık sularının arıtılmasının da incelendiğini, endüstri ve ev atıklarının müşterek olarak tasfiye edilmesinin ekonomik olup olmadığının etüt edildiğini ifade etmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1499, s.1). Arıtma tesisi konusunda yapılan incelemeler ve araştırmalar sonrasında Danimarka'nın Kruger firması

ile anlaşmaya varılmıştır (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2686, s.1). Belediye Başkanı Cemal Arık'ın İnegöl şehir ve organize sanayi bölgesi atıklarını arıtmak üzere kurulacak olan arıtma tesisi için organize sanayi bölgesinde 60 dönüm yer ayrıldığı açıklamasını yapması sonrası, tesis için ayrılan bölgenin imar planına dahil edildiğini ifade etmiştir. Kruger firmasına yaptırılacak olan arıtma tesisinin, organize sanayi bölgesinde 4.000 m³, şehir içindeki 18.000 m³ suyu arıtacağı bilgisi verilmiştir (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2707, s.3). Botaş genel müdürlüğü ile birlikte organize sanayi bölgesi için "Doğalgaz Çevrim İstasyonu" çalışmaları 1991 yılı sonlarında başlatılmıştır. 1993 yılının Ekim ayında 10.000 m²'lik arazi üzerinde söz konusu istasyon kurulmuştur (İnegöl Belediyesi, 1994, 74).

Diğer Hizmetler

Belediyeler, sosyal belediyecilik anlayışına göre alt yapı hizmetlerinin gerçekleştirilmesi dışında sosyal sorunların çözümü konusunda da sorumlu tutulmaktadır. Bu doğrultuda sosyal, kültürel, sportif ve buna benzer konularda hizmet sunulması için çalışmalar gerçekleştirilmesi gerekmektedir (Kocaoğlu, Aydoğan, Akkuş, 2017, 160). Sosyal belediyecilik faaliyetleri çalışmalarında yöre halkı ile fiziki ve duygusal bağ kurulması önemli bir yere sahiptir. Hizmetlerin gerçekleştirilmesi ve kararların alınması konularında halkın beklenti ve ihtiyaçları dikkate alınmalıdır (Berkün,2017,595).

Turizm

Turizmin gelişim sürecinde karar alma ve uygulama aşamalarında yerel yönetimler etkili bir yere sahiptir. (Keskin, 2015, 149). Yerel yönetim birimleri içinde turizm ile ilişkisi en kuvvetli olan belediye idareleridir. Belediyelerin turizm alanındaki faaliyetleri şu başlıklar altında toplanabilir: pazarlama faaliyetleri, altyapı faaliyetleri, kültürel ve çevre ile ilgili faaliyetler, imar faaliyetleri, denetim faaliyetleri (Baş, Kılıç, Güçer, 2007). Turizm konusunda İnegöl'ün önemli doğal güzelliklerinden biri olan Oylat ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. Şifalı kaplıcası ve doğal güzelliği ile ünlü olan Oylat'ta kış sezonu başladığında İnegöl Belediyesi ile Oylat Şirketi'ne ait olan otelde fiyatlarda indirim uygulaması yapılmıştır (Yıldırım, 1989, Sayı:1294, s.1). Ulaşım zorluğu yaşanmaması amacıyla Oylat yolu asfaltlanmıştır (Yıldırım, 1990, Sayı:1465, s.1). Ulaşım konusunda dolmuşların keyfi davranışları halkın rahatsız olmasına sebep olmuştur. Alternatif ulaşım seçeneği olması amacıyla Oylat-İnegöl arası belediye otobüsü çalıştırılması talep edilmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1503, s.1). İnegöl-Oylat, Oylat-İnegöl güzergâhında su ve otobüs işletmesi tarafından belediye otobüs seferleri konulması konusu belediye meclisince görüşülmüştür. Talebin uygun olduğuna karar verilmiştir (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1992, Karar No:191). Bu karar doğrultusunda kaplıcalara günde iki kez otobüs seferi konulmuştur (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2422, s.1). Oylat'a düzenli olarak seferlerin başladığının bildirilmesinin yanı sıra bu hizmetin sezonluk değil, devamlı bir şekilde gerçekleştirilecek olması, halk tarafından memnuniyetle karşılanmıştır (Yıldırım, 1992, Sayı:2006, s.1). Oylat'ın sınırlı bir alan üzerinde kurulu olması, Oylat'a olan ilgi arttıkça yetersiz kaldığı durumlar ortaya çıkmış ve bu doğrultuda piknik ve dinlenme alanlarının genişletilmesi talep edilmiştir. Talebin yöneltildiği İnegöl Orman İşletme Müdürü'nün yaptığı açıklamada, kendilerinin üzerinde çalıştığı projelerin yanında Belediye Başkanlığı'nın da projelerinin bulunduğu, artan talebe cevap verecek duruma getirileceği bildirmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1607, s.1). Belediye Başkanı Cemal Arık, bir diğer mesele olan otopark meselesine çözüm amacıyla katlı otopark yapılacağı ikinci aşamada otopark inşaatı içinde konferans salonu ve spor tesislerinin yapılacağını duyurmuştur (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2323, s.1). Talebin günden güne artmasıyla kaplıcalardaki banyo sayısının da artışına ihtiyaç duyulmuş, Belediye Başkanı Cemal Arık yaptığı bir açıklamada, modern bir banyo daha inşa edileceği konusunu dile getirmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:1910, s.1) 7 Haziran'da banyo törenle hizmete açılmıştır. Açılış töreninde yaptığı

konuşmada beş banyo ve sauna yapmayı planlandıklarını ifade etmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2001, s.1). İnegöl Belediyesi'nin de hissedarı olduğu Oylat Kaplıcaları Turizm Anonim Şirketi'nin Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Arık, Oylat Kaplıcaları ile ilgili çalışmalar konusunda büyük yatırımlar gerçekleştirdiklerini, kaplıcaların ülke çapında tanınır hale gelmesini amaçlayarak yaptıkları çalışmaların önemini vurgulamıştır. Ayrıca hizmetlerin yetersiz kaldığı durumlarda gelen şikâyetleri de değerlendirerek eksiklerin giderilmesi konusunda çalışıldığını ifade etmiştir. Çalışmalar hakkında bilgi vermesinin ardından, otel odaları ile ilgili düzenlemeler için gerekli harcamaların şirketin bütçesinden karşılanarak gerçekleştirildiğini aktarmıştır. 6 lüks motelde yapılan düzenlemelerle birlikte ağırlanan misafir sayısında artış olduğu bilgisini vermiştir (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2700, s.1).

Spor

Spor faaliyetleri, yerel yönetimler bağlamında insanların spor ihtiyaçlarını karşılamayı ve desteklemeyi amaçlamaktadır. Belediyeler, spor faaliyetlerini daha çok kültürel ve sosyal işler müdürlüğü birimi altında gerçekleştirmektedir (Güler, Yaman, 2023, s.48). Belediyelerin amatör spor kulüplere ve spora yapabileceği katkı ve yardımlar, yasal çerçeveler doğrultusunda gelişmektedir. 1580 sayılı yasa ve Anayasa'nın öngördüğü kamusal teşvik ve katılımın tüzel kişilik kazanmış hali olan spor kulüplerini gençliğin spora katılımını sağlayan, spor faaliyetleri yapılmasına yardımcı olan yapılanmalar olarak görmüştür (Babacan, 2019, s.20). İnegöl Belediyesi, yasalar çerçevesinde spor konusunda çeşitli faaliyetler gerçekleştirmiştir. Amatör spor kulüplerinden olan Yeni Kurtuluşspor Kulübü yararına etkinlik gecesi düzenlenmiştir. Üç bölümlük müzikal komedi Belediye Düğün Salonunda gerçekleştirilmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1439, s.1). Yeni Kurtuluşspor Kulübü'ne halı saha ve sosyal tesisler yapmak için yer tahsis edilmesi talebi belediye meclisinde görüşülmüştür. Yeni Kurtuluşspor sahasının 15 yıllığına kulübe tahsis edilmesinin ve halı saha ile sosyal tesislerin yapılmasının uygun olduğuna karar verilmiştir (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1993, Karar No:257). Yeni Kurtuluşspor için sanayi bölgesinde yer alan halı saha tesisi, 16 Şubat 1994'te tören ile açılmıştır (Bizim İnegöl, 1994, Sayı:2919, s.4). İnegöl Gençler Gücü Spor Kulübü'nün, Belediye Başkanı Cemal Arık tarafından gerçekleştirilen yeni lokalinin açılışı, 8 Aralık 1991'de yapılmıştır (Yıldırım, 1991, Sayı:1846, s.1). Belediye meclisinin 10.08.1993 gün ve 1156 sayılı kararı ile İnegöl Gençler Gücü Spor Kulübü'ne 5 yıllık süre için yer tahsis edilmesine karar verilmiştir (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1993, Karar No:297). Spor kulüpleri için gerçekleştirilen bir diğer destek faaliyeti de deplasmanda oynanacak olan müsabakalar için taraftarlara otobüs tahsis edilmesi olmuştur (Yıldırım, 1991, Sayı:1845, s.1; 1992, Sayı:1922, s.1; 1993, Sayı:2128, s.4; Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2480, s.4; 1993, Sayı:2639, s.4). Türkiye ikinci liginde başarılı şekilde ilçeyi temsil eden İnegölspor'a maddi destek sağlamak amacıyla yardım kampanyası başlatılmıştır (Yıldırım, 1990, Sayı:1501, s.1). İlçe Kaymakamı Hüseyin Atak, Belediye Başkanı Cemal Arık ile İnegölspor yöneticileri, fabrika sahiplerini ziyaret ederek İnegölspor'a maddî kaynak sağlama konusunda destek talebinde bulunmuşlardır. Ziyaretler sonucunda, İSKO ve SANKO tekstil fabrikalarının sahibi Sani Konukoğlu ve oğlu Abdülkadir Konukoğlu ile İSKO Fabrikası Yönetim Kurulu Başkanı Zeki Konukoğlu, Bışaş Tekstil A.Ş., Küçükçalık Tekstil A.Ş., Şeren Tekstil A.Ş. gibi İnegöl'ün bilinen fabrika sahiplerinden, İnegölspor'a destek olma sözü alınmıştır (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2325, s.4). İnegölspor'a gelir sağlanması amacıyla belediye tarafından 2 büfe tahsis edilmiştir. Devamlı olarak gelir kaynağı sağlaması için tahsis edilen büfeler, İnegölsporlu idareciler tarafından, her bir büfe, (1990 yılının para değeriyle) aylık 500.000 liradan kiraya verilmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1604, s.1). Temeli 12 Eylül 1986'da atılan (Şahin, 2020, s.75) İnegölspor Tesisleri, 3 Mayıs 1991'de açılmıştır (Bizim İnegöl, 1991, Sayı:2283, s.4). İnegölspor kulübü başkanlığının 05.04.1993 tarih ve 1993/28 sayılı müracaatı ile İnegölspor Tesisleri'nin bulunduğu arsanın

mülkiyetinin 29 yıllığına kulüp adına tahsis edilmesi uygun görülmüştür (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1993, Karar No:173). İnegölspora kalıcı bir gelir sağlama konusunda, 13 Şubat 1992 Cumartesi günü İnegölspor tesislerinde düzenlenen toplantı sonunda 200 üyeli İnegölspor Vakfı kurulmasına karar verilmiştir. (Yıldırım, 1992, Sayı:1904, s.1). 26.11.1991 gün ve 21060 sayılı resmî gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren İnegöl Kültür Sanat ve Yardımlaşma Vakfı'na, belediye birimlerinden İnegölspor adına vakfa bastırılacak pullar ile gelir temin edilebilmesi konusu belediye meclisince görüşülmüş, uygulamanın uygun olduğuna karar verilmiştir (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1992, Karar No:2). İnegölspor'un maddî olarak kaynak yetersizliği ile karşı karşıya kalmaması amacıyla 28 Ekim 1992'de İnegölspor Tesisleri'nde Belediye Başkanı Cemal Arık, İlçe Kaymakamı Fethi Yorulmaz, Emniyet Müdürü Hayrettin Gök, Vergi Dairesi Müdürü Kazım Kavak, Gençlik Müdürü Ömer Gümüş, Organize Sanayi Müdürü Erol Eruğur, İnegölspor kulüp başkanı ile yönetim üyeleri ve basın mensuplarının katıldığı bir toplantı düzenlenmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2119, s.1). Toplantı sonucunda, genel olarak İnegölspor pulu ve bandrolü bastırılması önerisi kabul görmüş, bu öneriyi hayata geçirebilmek için bandrollerin bastırılması ve ikinci bir toplantı düzenlenerek dağıtım işinin planlanması konusu kararlaştırılmıştır (Yıldırım, 1992, Sayı:2119, s.4). Bir diğer toplantı, Cemal Arık tarafından İnegölspor'un yaşadığı maddî sıkıntılara çözüm bulunmak amacıyla misafirler isim isim davet edilerek düzenlenmiştir (Yıldırım, 1993, Sayı:2182, s.1). Toplantıda (1993 yılının para değeriyle) 88,5 milyon toplanmıştır (Yıldırım, 1993, Sayı:2183, s.1). Belediye Başkanı Cemal Arık başkanlığında yapılan toplantıda, Mali İşler Komitesi ve Dış İlişkiler Komitesi kurulmuştur (Yıldırım, 1993, Sayı:2184, s.1). İnegölspor basın sözcüsü İsmail Fergana basına açıklama yapmıştır. İnegölspor Yönetim Kurulu'nun Belediye Başkanı Cemal Arık ile gerçekleştirdiği görüşme sonucunda, iki büyük proje üzerinde anlaşmaya varıldığını açıklamıştır. Kalıcı ve sürekli olarak gelir sağlama hususunda önemli bir gelişme kaydedilmiş, belediye tarafından 10 dönümlük arazinin İnegölspora "İnegölspor Benzin İstasyonu" olarak tahsis edilmesi ve İnegölspora lokal binası yapılması için yer tahsis edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Mevcut tesislerin yapımı ve bahsi geçen iki büyük projenin gerçekleştirilmesi konusunda Başkan Cemal Arık'ın önemli katkıları olduğunu vurgulamıştır (Yıldırım, 1993, Sayı:2215, s.4). Benzin istasyonunun İnegöl Belediyesi'nin akaryakıt ihtiyacını karşılamak şartıyla 25 yıllığına İnegölspor Kulübü'ne tahsis edilmesi uygun görülmüştür (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1994, Karar No:61). Belediyenin tahsis ettiği alana yapılması planlanan lokal ve idarî toplantı salonu inşaatının temeli, 26 Eylül 1993'te törenle gerçekleştirilmiştir (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2803, s.6).

Kültür-Sanat

Yerel yönetimler, kültür gereksinimlerini karşılamak amacıyla yerel toplumun değerlerini, geleneklerini yaşatma, geliştirme ve yenilerini oluşturma işlevlerini yüklenebilecek durumdadır (Öztaş, Zengin, 2011, s. 165). Kültür ve sanat hizmetleri, belediyelerin görev tanımlaması arasında yer alan konulardan biridir (Öztaş, Zengin, 2011, s.196). Kültürel belediyecilik kapsamında belediyeler programlar düzenlemek, kültürel etkinlikler, konser ve şenlikler düzenlemek gibi çeşitli çalışmalar gerçekleştirmektedir. Bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesinin temelinde ise kent kültürü ve kentlilik bilincinin zarar görmesinin engellenmesi gibi önemli konular yer almaktadır (Uslu, 2011, s. 104).

Kültür ve sanat etkinliklerinin İnegöl belediyesi adına düzenlenmesi için Kültür Sanat ve Yardımlaşma Vakfı adıyla bir vakıf kurulması konusunu belediye meclisinde görüşülmüştür (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1990, Karar No:235). Malî komisyon tarafından yapılan çalışma sonrasında, İnegöl'ün tarihi, sanat eserleri ve değerleri yönünden milli kültür içindeki konumunu ortaya koymak ve korumak, turizm potansiyelini değerlendirmek, kamu hizmeti yapan kurum ve kuruluşlara maddi ve manevi destek sağlamak amacıyla vakfın kurulması ve vakfa belediye tarafından (1990 yılı

parası değeriyle) 50 milyon lira tutarında katkı bulunulması kararı alınmıştır (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1990, Karar No:270). Müzik Derneği'nin Koza Han'daki dernek merkezini ziyaret eden Belediye Başkanı Cemal Arık, dernek başkanı Ünal Rubacı ve yönetim kurulu üyeleri ile birlikte derneğin çalışmalarını izlemiş, İnegöl'e bir konservatuar kurulması için hazırlıklara başladıklarını müjdelemiştir (Yıldırım, 1991, Sayı:1702, s.1). Türk sanat müziği konservatuarının kurulması konusu belediye meclisince görüşülmüş ve uygun olduğu yönünde karar alınmıştır (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1992, Karar No:333). İnegöl Belediyesi tarafından kültür ve sanat etkinlikleri düzenlenmiştir. 7 Kasım 1990'da belediye tarafından organize edilen, Metin Serezli'nin yönettiği, Enver Demirkan ve arkadaşlarının oynadığı "Milyonluk Bebekler" isimli iki bölümlük müzikal komedi Belediye Düğün Salonu'nda sahnelenmiştir. Ayrıca çocuklar için, yine Enver Demirkan ve arkadaşları tarafından hazırlanan "Zaman Tüneli" isimli iki bölümlük müzikal komedi sahnelenmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1588, s.1). Sahnelenen oyunlar halk tarafından beğeni ile karşılanmıştır (Yıldırım, 1990, Sayı:1591, s.1). 23 Kasım 1990'da Bursa'da Vefikpaşa Tiyatrosu'nda, Erdinç Çeliker ve ekibi tarafından sahnelenen "Feraizcizâde" oyununa, ücretsiz katılım sağlanması için organizasyon düzenlenmiştir (Yıldırım, 1990, Sayı:1602, s.1). Halkevi yöneticileri tarafından 30 Haziran 1992'de organize edilen Tiyatro Şenliği kapsamında Belediye Düğün Salonu'nda gündüz ve gece iki tiyatro oyunu sahnelenmiştir. Gündüz çocuklar için "Teneke Şövalyeler" oyunu sahnelenmiştir. Gece Tiyatro Renk Topluluğu tarafından Sam Shepard'ın "Aç Sınıfın Laneti" adlı oyunu sahnelenmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2017, s.1). İstanbullu karikatür sanatçısı Hazan Suadiye'nin eserlerinin yer aldığı sergi, 10 Kasım 1992'de açılmıştır (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2545, s.2). Hat sanatının yer aldığı bir diğer sergi, Belediye Kültür Sarayı Sergi Salonu'nda açılmıştır (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2652, s.3). 10 Aralık 1992'de, İnegöl Belediyesi personeli için düzenlenen sanat etkinliğinde, Bursa Büyükşehir Belediyesi Sanat Galerisi'nde Seramik Sanatçısı Ünal Çimit'in sergisi ve Devlet Güzel Sanatlar Galerisi'nde BUFSAD'ın karma fotoğraf sergisi ziyaret edilmiştir. Sonrasında Aziz Nesin tarafından yazılıp Vacide Öksüzcü tarafından yönetilen "Hadi Öldürsene Canikom" isimli oyun Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu'nda izlenmiştir (Bizim İnegöl, 1992, Sayı:2571, s.1). Halkevinin, Uğur Mumcu anısına düzenlediği kültür etkinliklerinin ilk gününde yaklaşık 4.000 kitap sergilenmiştir. Etkinliklerde ayrıca imza günleri de düzenlenmiş, şairler Zihni Anadol, Güngör Gençay ile Hasan Hüseyin Yalvaç katılmış, yazar Yücel Sarpdere imza günü düzenlemiştir. Suavi, Belediye Düğün Salonu'nda konser vermiştir. Halk ozanı Arif Kemal türküler söylemiştir. Ferhan Şensoy'un yazıp oyunlaştırdığı "Şahları da Vururlar" isimli tiyatro oyunu, Gönen Turizm Derneği tiyatro oyuncularından sergilenmiştir (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2636, s.3).

İnegöl Kurtuluş Şenliği Kutlamaları

İnegöl Belediyesi'nin kendi faaliyetleri çerçevesinde ele aldığı bir diğer konu, İnegöl'ün düşmandan kurtuluşunun yıl dönümleri (6 Eylül 1922) kutlamaları olmuştur. Başkan Cemal Arık döneminin başladığı yıl olan 1989 yılında tören düzenlenmiş, konserler verilmesi sonrasında gece Fener Alayı düzenlenerek kutlanmıştır (Yıldırım, 1989, Sayı:1229, s.1). Belediye meclisi gündeminde ele alınan kurtuluş şenlikleri kutlamalarının, 30 Ağustos 1991 ve 6 Eylül 1991 arasında şenliklerin yapılmasının uygun olduğuna karar verilmiştir (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1991, Karar No:221). İnegöl mobilyasının tanıtımı için çalışmalar gerçekleştirilmiştir. I. Kurtuluş Şenlikleri içinde yer alan mobilya haftasında yoğun olmak üzere tanıtım yapılması planlanmıştır. Ayrıca ağustos ayının ilk haftasından itibaren 4 ay süreyle tanıtım çalışmaları yapılması hedeflenmiştir (Yıldırım, 1991, Sayı:1720, s.1). Avrupa Konseyi'nin projesi olup Supper Channel için hazırlanan Avrupa'da yayımlanacak olan 25 bölümlük programın "Anadolu Mutfağı" adlı kısmının bir bölümüne ait çekimler İnegöl'de gerçekleştirilmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:1899, s. 1). 1991 yılında gerçekleştirilen I. İnegöl

Kurtuluş Şenlikleri'nin 1992 yılında da gerçekleştirilmesi belediye meclisi tarafından uygun görülmüştür (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1992, Karar No:3). I. Kurtuluş Şenliklerinde başlatılan Köfte Günü etkinliği, II. Kurtuluş Şenliklerinde de devam ettirilmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2074, s.1). İnegöl Kaymakamlığı tarafından Kenan Kahraman'a hazırlatılan ve başkanlığını Cemal Arık'ın yaptığı İnegöl Kültür Sanat ve Yardımlaşma Vakfı tarafından basılan "Geçmişten Günümüze İnegöl" isimli kitabın, 3-6 Eylül tarihlerinde, II. Kurtuluş Şenliklerinde dağıtılacağı bildirilmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2030, s.1). Şenliklerin 2-6 Eylül 1992 tarihleri arasında gerçekleştirileceği ve kırk çeşit farklı etkinliğin yer alacağı bildirilmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2068, s.1). Şenliklerde çeşitli etkinlikler düzenlenmesinin yanı sıra çeşitli açılışlar gerçekleştirilmiştir. Açılışları gerçekleştirilenler şunlardır: Çardak Mehmet Çıracı Sosyal Tesisleri ve düğün salonu, Kuğulu Park'ta yeni yapılan nikâh salonu, belediye lokali, belediye çocuk bahçesi, belediye kültür sarayı ve öğretmenenevi lokali. Ayrıca mobilyacılar çarşısının temelini atılacağı bildirilmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2068, s.1). Bu faaliyetler kapsamında ilçenin ana giriş caddesi olan Ahmet Akyollu Caddesi açılmıştır. (Yıldırım, 1992, Sayı:2073, s.1). Osmanbey Caddesi'nde 8 bloktan oluşan Belediye Mobilyacılar Sitesi'nin temel atma töreni düzenlenmiştir (İnegöl Belediyesi, 1994, s.38). Organize Sanayi Bölgesi'ndeki sosyal tesisler, 1 Şubat 1993'te açılarak hizmete sunulmuştur (İnegöl Belediyesi, 1994, s.71). II. Kurtuluş Şenlikleri'nde Muazzez Abacı ve Kamil Sönmez Halk Konserleri, bisiklet yarışmaları, maraton yarışı gerçekleştirilmiştir (Yıldırım, 1992, Sayı:2074, s.1). II. Kurtuluş Şenlikleri ve mobilya haftasının devam ederek 1993 yılında da yapılması uygun görülmüştür (İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları, 1993, Karar No:48). III. Kurtuluş Şenlikleri kapsamında düzenlenen programda 27 etkinlik yer almıştır (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2781, s.1). Şenlikler, Tülin Sarıbay resim sergisi ile satranç turnuvasının açılışları ile başlamıştır. Kitap sergisi, paraşüt gösterisi, Bursa Büyükşehir Belediyesi Konservatuvarı Türk Sanat Müziği Konseri, halk dansları ekiplerinin gösterileri gibi çeşitli etkinliklerle devam etmiştir (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2783, s.4). Köfte Günü etkinliği, TOBAV Çocuk Tiyatrosu'nun sergilediği iki tiyatro oyunu ve Ahmet Özkan Konseri gerçekleştirilmiştir (Bizim İnegöl, 1993, Sayı:2784, s.1). 8 Ekim 1993'te Adnan Menderes Bulvarı açılmıştır (Yıldırım, 1993, Sayı:2290, s.1).

Bulgular

Belediye Başkanı Cemal Arık döneminde İnegöl'de altyapı, sosyal hizmetler, ulaşım ve çevre düzenlemeleri konusunda önemli adımlar atılmıştır. Arık, belediye başkanlığı görevinde bulunduğu süre boyunca basın ile etkileşim halinde olmayı tercih eden bir tutum izlemiştir. Çalışmada ele alınan yerel gazetelerdeki haberlerden anlaşıldığı kadarıyla halkın istek ve taleplerini basın yoluyla iletme yöntemini kullanmıştır. Bunun yanı sıra gerçekleştirilen çalışmaların halk tarafından olumlu karşılandığı ancak muhalefet partilerinden eleştiri aldığı durumlar da görülmüştür. Belediyecilik hizmetleri başlığında ele alınan konulardan yola çıkarak halkın, gerçekleştirilen faaliyetleri ilgi ile takip ettikleri görülmüştür. Diğer hizmetler başlığı altında ele alınan konuların ise turizm, spor, kültür-sanat, İnegöl kurtuluş şenlikleri ile farklı alanlarda faaliyetler gerçekleştirilerek ilçenin sosyal, kültürel ve sportif alanlarda da geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Resim 1. Bizim İnegöl gazetesinde halkın ithal kömür uygulaması ile ilgili belediye hizmetlerine olumlu tepkisini gösteren haber.

Resim 2. Yıldırım gazetesinde Refah Partisi Kütahya Milletvekili Ahmet Derin'in ithal kömür uygulaması ile ilgili eleştirisini gösteren haber.

Sonuç

Çalışmanın ilgili tarihler arasında, basında yer alan haberlerin analizi yapılması sonrasında basının aktif bir şekilde belediye başkanı tarafından takip edildiği gözlemlenmiştir. Aynı doğrultuda ilçe halkının da mevcut gündem ile ilgili çeşitli konularda basına yazılar göndererek taleplerini ve düşüncelerini ilettiği bir dönem olmuştur. Çalışmada, gerçekleştirilen faaliyetlerin basın aracılığı ile halk ve muhalefet partileri üyelerince görüşlerinin yansıtılarak döneme dair ayrıntılara yer verilmiştir. Faaliyetlere yeterli ve olumlu tepkiler söz konusu olduğu gibi, yetersiz kalan durumlarda dile getirilen talepler de olmuştur. Çevrecilik ile ilgili hizmetlerde dikkat çeken nokta, aynı duruma halkın olumlu tepki verdiği ancak muhalefetin yetersiz bulması sonucu eleştiri yöneltmesi olmuştur. Bundan yola çıkarak ilçede gerçekleştirilen hizmetlerin yeterli ve yetersiz yanları ile basına etkili bir şekilde yansıdığı ifade edilebilmektedir. Cemal Arık'ın belediye başkanlığı döneminde, İnegöl'ün sosyal, altyapı ve çevre sorunlarına yönelik önemli hizmetler gerçekleştirdiği görülmüştür. Özellikle halkın yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar, parklar, sosyal hizmetler gibi projelerle somutlaşmıştır. Belediyecilik hizmetlerinin yanı sıra, belediye başkanının halka yönelik şeffaf iletişim politikaları ve basınla iş birliği de önemli bir yere sahip olmuştur. Ancak gerçekleştirilen hizmetler kadar halkın ve muhalefetin bu hizmetleri nasıl değerlendirdiği de kritik bir yere sahiptir. Çevre sorunları ve altyapı eksiklikleriyle ilgili eleştiriler alınmış, çözüm odaklı adımlar atılarak bu eleştirilere yanıt verilmiştir. Yine de uygulanan bazı kararlar, özellikle sanayiciler tarafından olumsuz karşılanmış, bu da belediye yönetiminin karşılaştığı zorlukları ortaya koymuştur. İnegöl'deki turizm, spor, kültür-sanat ve sosyal faaliyetler, belediye tarafından gerçekleştirilen yatırımlar ve hizmetlerle önemli bir gelişim göstermiştir. Özellikle Oylat Kaplıcalarının ulaşım altyapısının iyileştirilmesi, yeni otobüs seferleri ve banyo hizmetleri gibi adımlarla daha erişilebilir hale getirilmiştir. Sanat ve turizmin desteklenmesine yönelik projeler hayata geçirilmiştir. Spor kulüplerine başta İnegölspora maddi destek sağlanarak güçlendirilmiş; çeşitli yardım kampanyaları ve tesis yatırımları ile kulübün kaynakları artırılmaya çalışılmıştır. Kültür-sanat alanında ise tiyatro, konser ve sergi gibi etkinlikler vesilesiyle halkın sanat faaliyetlerine katılımı teşvik edilmiştir. Cemal Arık'ın belediye başkanlığı döneminde İnegöl Belediyesi'nin bu alanlardaki hizmetleri hem yerel halkın yaşam kalitesini artırması hem de ilçenin tanıtımına katkı sağlaması açısından önemli bir rol oynamıştır.

Kaynakça

- Babacan, E. (2019). *Belediyelerde Spor Faaliyetlerinin İşlevselliği: Güngören Belediyesi Örneği*, [Yüksek Lisans Tezi, T.C. İstanbul Aydın Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 553155.)
- Baş, M., Kılıç, B. ve Güçer, E. (2007). Türkiye’de Yerel Yönetimler ve Turizm, *Mevzuat Dergisi*, 10 (119), [URL: <https://www.mevzuatdergisi.com/2007/11a/01.htm>] (Erişim Tarihi:06.06.2025)
- Berkün, S. (2017).Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı, *e-Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi*, 2 (18), 582-598.
- Cinni, S. (2019). *Yerel Yönetimlerde Katılım ve 6360 Sayılı Yasanın Temsil Ve Katılım Üzerine Etkileri: Hatay Örneği* [Yüksek Lisans Tezi, T.C. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 609953)
- Çelik, A. (2012). Belediye Başkanı, Belediye Başkanının Göreve Gelmesi ve Görevine Son Verilme Biçimleri. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi* (29), 101-113.
- Gözübüyük, A. Ş. (2006). *Yönetim Hukuku* (24) Turhan Kitabevi.
- Güler, E., Yaman, M. (2023). Türkiye’de Yerel Yönetimler Çerçevesinde Spor Politikalarının Değerlendirilmesi, *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(28), 40-56.
- İnegöl Belediyesi (1994). *26 Mart 1989’dan 27 Mart 1994’e 5 Hizmet Yılı*, (Haz. İnegöl Belediyesi Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü).
- İnegöl Belediyesi (2004, 27 Nisan). Önceki Başkanlarımız. <https://www.inegol.bel.tr/inegol/onceki-baskanlarimiz/?page=1>. (Erişim Tarihi: 01.10.2024).
- Kahraman, K. (1992). *Geçmişten Günümüze İnegöl* (1), İnegöl Kültür Sanat ve Yardımlaşma Vakfı Yayını.
- Karabulak, S. (2013). *Türk Kamu Yönetiminde Belediyecilik Tarihi* [Yüksek Lisans Tezi, T.C. İstanbul Aydın Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 361666.)
- Keleş, R. (2012). *Yerinden Yönetim Ve Siyaset* (8) Cem Yayınevi.
- Keskin, A. (2015). Yerel Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Rolü: Turizm Örneği. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 30(1), 143- 154.
- Kocaoğlu, M., Aydoğan C. ve Karabulut Akkuş, Ö. (2017). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme, *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 157- 169.
- Pustu, Y. (2005). Yerel Yönetimler ve Demokrasi. *Sayıştay Dergisi*, (57), 121-134.
- Sağocak, A. M. (2016). Kentlilik Bilinci Çalışmaları İçin Kavramsal Bir Çerçeve: Bursa Araştırması Örneği. *Uluslararası İnsan Ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 57-61.
- Şahin, T. (2020). *İnegöl Belediyeli Yıllar (1870-2020)(1)*, Marmara Mücellit Matbaası.
- Uslu, H. (2011). *Sosyal Politika Açısından Belediyeler ve Sosyal Belediyecilik*, [Yüksek Lisans Tezi, T.C. İstanbul Aydın Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No:387905.)

Süreli Yayınlar

Yıldırım Gazetesi

1989 Yılı

6 Ekim 1989 (Sayı: 1255), 17 Mayıs 1989 (Sayı:1138), 8 Ağustos 1989 (Sayı:1202),23 Ekim 1989 (Sayı:1268), 4 Temmuz 1989 (Sayı:1179), 24 Temmuz 1989 (Sayı:1189), 4 Eylül 1989 (Sayı:1227), 11 Eylül 1989 (Sayı:1233), 6 Temmuz 1989 (Sayı:1181), 3 Ekim 1989 (Sayı:1252), 16 Ekim 1989 (Sayı:1263), 4 Eylül 1989 (Sayı:1227), 6 Eylül 1989 (Sayı:1229),29 Mayıs 1989 (Sayı:1149),3 Kasım 1989 (Sayı:1278), 22 Kasım 1989 (Sayı:1294), 6 Aralık 1989 (Sayı:1306), 8 Aralık 1989 (Sayı:1308), 9 Aralık 1989 (Sayı:1309).

1990 Yılı

15 Mayıs 1990 (Sayı:1439), 18 Mayıs 1990 (Sayı:1442),26 Mayıs 1990 (Sayı:1450), 11 Haziran 1990 (Sayı:1463), 13 Haziran 1990 (Sayı:1465), 27 Temmuz 1990 (Sayı:1499), 30 Temmuz 1990 (Sayı:1501), 1 Ağustos 1990 (Sayı:1503), 10 Ağustos 1990 (Sayı:1511), 13 Ağustos 1990 (Sayı:1513), 15 Ağustos 1990 (Sayı:1515), 7 Eylül 1990 (Sayı:1535), 7 Kasım 1990 (Sayı:1588), 10 Kasım 1990 (Sayı:1591), 22 Kasım 1990 (Sayı:1602), 24 Kasım 1990 (Sayı:1604), 28 Kasım 1990 (Sayı:1607).

1991 Yılı

20 Mart 1991 (Sayı:1702), 20 Temmuz 1991 (Sayı:1720), 4 Aralık 1991 (Sayı:1840), 10 Aralık 1991 (Sayı:1845), 11 Aralık 1991 (Sayı:1846).

1992 Yılı

30 Ocak 1992 (Sayı:1899), 15 Şubat 1992 (Sayı:1904), 22 Şubat 1992 (Sayı:1910), 7 Mart 1992 (Sayı:1922), 10 Haziran 1992 (Sayı:2001), 19 Haziran 1992 (Sayı:2006), 2 Temmuz 1992 (Sayı:2017), 14 Temmuz 1992 (Sayı:2027), 17 Temmuz 1992 (Sayı:2030), 1 Ağustos 1992 (Sayı:2043), 17 Ağustos 1992 (Sayı:2056), 25 Ağustos 1992 (Sayı:2063), 31 Ağustos 1992 (Sayı:2068), 5 Eylül 1992 (Sayı:2073),7 Eylül 1992 (Sayı:2074), 24 Eylül 1992 (Sayı:2089), 29 Ekim 1992 (Sayı:2119).

1993 Yılı

19 Ocak 1993 (Sayı:2192), 8 Şubat 1993 (Sayı:2118), 3 Mart 1993 (Sayı:2128), 10 Mayıs 1993 (Sayı:2182), 11 Mayıs 1993 (Sayı:2183), 12 Mayıs 1993 (Sayı:2184), 10 Haziran 1993 (Sayı:2186), 3 Temmuz 1993 (Sayı:2215), 6 Eylül 1993 (Sayı:2264), 13 Eylül 1993 (Sayı:2270), 7 Ekim 1993 (Sayı:2289), 16 Ekim 1993 (Sayı:2297), 8 Ekim 1993 (Sayı:2290).

1994 Yılı

17 Ocak 1994 (Sayı:2382).

Bizim İnegöl Gazetesi

1989 Yılı

23 Mart 1989 (Sayı:2222), 30 Mart 1989 (Sayı:2223).

1991 Yılı

3 Mayıs 1991 (Sayı:2283).

1992 Yılı

18 Şubat 1992 (Sayı:2323), 20 Şubat 1992 (Sayı:2325),26 Mayıs 1992 (Sayı:2405), 19 Haziran 1992 (Sayı:2422), 13 Ağustos 1992 (Sayı:2468), 17 Ağustos 1992 (Sayı:2471),27 Ağustos 1992 (Sayı:2480), 19 Ekim 1992 (Sayı:2524), 11 Kasım 1992 (Sayı:2545), 5 Aralık 1992 (Sayı:2566), 11 Aralık 1992 (Sayı:2571).

1993 Yılı

5 Ocak 1993 (Sayı:2592), 19 Ocak 1993 (Sayı:2604), 27 Şubat 1993 (Sayı:2636), 3 Mart 1993 (Sayı:2639), 18 Mart 1993 (Sayı:2652), 20 Mart 1993 (Sayı:2654), 3 Mayıs 1993 (Sayı:2686), 20 Mayıs 1993 (Sayı:2700), 28 Mayıs 1993 (Sayı:2707), 1 Eylül 1993 (Sayı:2781), 3 Eylül 1993 (Sayı:2783), 4 Eylül 1993 (Sayı:2784), 28 Eylül 1993 (Sayı:2803).

1994 Yılı

16 Şubat 1994 (Sayı:2919).

Resmi Belgeler

İnegöl Belediye Başkanlığı Meclis Tutanakları

1989 Yılı

15.05.1989 (Karar No:62), 02.06.1989 (Karar No:124), 02.06.1989 (Karar No:118), 02.08.1989 (Karar No:166), 29.12.1989 (Karar No:569), 29.12.1989 (Karar No:570), 29.12.1989 (Karar No:545).

1990 Yılı

11.05.1990 (Karar No:103), 08.06.1990 (Karar No:141), 05.10.1990 (Karar No:235), 30.10.1990 (Karar No:270).

1991 Yılı

03.05.1991 (Karar No:221).

1992 Yılı

07.02.1992 (Karar No:2), 07.02.1992 (Karar No:3), 30.06.1992 (Karar No:191), 06.11.1992 (Karar No:333).

1993 Yılı

12.02.1993 (Karar No:48), 11.06.1993 (Karar No:173), 01.10.1993 (Karar No:257), 12.10.1993 (Karar No:297), 27.10.1993 (Karar No:361), 21.12.1993 (Karar No:380).

1994 Yılı

11.03.1994 (Karar No:61).

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Birinci Yazar %60, İkinci Yazar %40 oranında katkı sağlamıştır.

Çatışma Beyanı

Makalenin herhangi bir aşamasında maddi veya manevi çıkar sağlanmamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş;

toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.